Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Tērgulu Inului Nr. 30.
Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurī:
Braşovŭ, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulu inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărī mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francī, pe şése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francī.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorī.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Tērgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banī. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 118. Braşovŭ, Lunī-Marţī, 1 (13) Iunie 1893.

Braşovŭ, 31 Mai v.

Declaraţiunile contelui Kalnoky din delegaţiunī în ceea ce privesce raporturile esteriόre ale Austro-Ungariei, au produsŭ în Berlinŭ o indisposiţiă, care ni-se pare, nu are numai o însemnătate trecĕtόre. Nu a plăcutŭ adecă unei părţī a pressei din Germania, că Kalnoky a înfăţişatŭ situaţiunea esteriόră într'o lumină fόrte pacīnică, dér mai vērtosŭ nu i-a plăcutŭ, că ministrulŭ de esterne austro-ungarŭ a accentuatŭ, că raporturile monarchiei cu Rusia suntŭ amicabile şi tot-deodată s'a feritŭ de a atinge acele cestiunī, carī, cum de pildă cestiunea bulgară, formézā obiectulŭ neînţelegerilorŭ dintre Rusia şi monarchia habsburgică în Orientŭ.

Cu deosebire „National Zeitung" din Berlinŭ s'a superatŭ din causa amintitelorŭ declaraţiunī şi a mersŭ pēnă a imputa politicei cabinetului vienesŭ, că aspiră la o înţelegere cu Rusia, care i-ar face cu putinţă Austro-Ungariei de a se bucura de tόte avantagele posiţiunei ei în tripla alianţă fără de nicī unŭ risicŭ. De altă parte ameninţă fόia germană, că, décă Austro-Ungaria nu se mai teme de o colisiune cu Rusia, Germania pόte sē-şī reguleze raporturile sale cu Rusia pe basa vederilorŭ tradiţionale, carī au fostŭ întrerupte numai dela 1880, că adecă Germania şi Rusia suntŭ vecinī, fără ca între dênşii sē esiste unŭ interesŭ firescŭ divergentŭ în înalta politică.

Pentru caracterisarea acestei indisposiţiunī pe partea germană servesce faptulŭ, că pressa francesă critică fόrte favorabilŭ amintitele declaraţiunī ale contelui Kalnoky. Organulŭ guvernului francesŭ „Temps" laudă cu deosebire declaraţiunea din urmă a contelui Kalnoky, prin care acesta combate interpretarea ce s'a făcutŭ cuvintelorŭ sale de către pressa germană şi dice, că oficioşilorŭ germanī nu le place politica, prin care Austria 'şī reia o parte din libertatea acţiunei sale diplomatice.

Aşa suntŭ interpretate în Francia cuvintele lui Kalnoky, „că raporturile amicabile ale Austriei cu Rusia nu stau în contradicere cu alianţa triplă şi suntŭ o garanţiă de pace."

Se înţelege, că orī ce supĕrare între Viena şi Berlinŭ va fi bine privită în Parisŭ şi politicei francese nu i-ar displăcea nicīdecum décă Austria şi-ar manifesta în gradŭ câtŭ mai mare libertatea de acţiune diplomatică în sensulŭ unei apropierī de puterile contrare triplei alianţe.

Se pare însĕ, că de faptŭ şi unii şi alţii mergŭ prea departe în apreţiarea declaraţiunilorŭ făcute de ministrulŭ nostru de esterne. Trebue sē-i credemŭ acestuia, că n'a avutŭ de cugetŭ sē aducă vre-o turburare câtŭ de mică în raporturile de alianţă cu Germania, căcī, deşi a fostŭ în stare a constata cele mai bune relaţiunī momentane cu Rusia, nu se pόte admite posibilitatea unei înţelegerī între Austria şi Rusia, pe câtă vreme în Orientŭ nu s'a petrecutŭ nimicŭ, ce i-ar puté servi ca basă, ci din contră tόte au rĕmasŭ neschimbate, ba mai multŭ, au luatŭ o direcţiune şi mai neplăcută pentru Rusia.

Ar rĕmâné dér ca singurulŭ motivŭ alŭ supĕrărilorŭ iscate între Viena şi Berlinŭ, de-oparte tendinţa presupusă de a descrie situaţia în modŭ câtŭ de pacīnicŭ, pentru că aşa cerŭ interesele Austro-Ungariei în faţa operaţiunilorŭ ei financiare pentru introducerea etalonului de aurŭ, de altă parte dorinţa de a se înfăţişa situaţiunea în lumină câtŭ mai ameninţătόre, pentru că aşa pretindŭ interesele guvernului germanŭ în ajunulŭ alegerilorŭ pentru parlamentŭ, dela care aştéptă primirea proiectului de lege militarŭ.

CRONICA POLITICA.

— (31) Maiu.

Foile germane se ocupă şi acum cu **exposeulŭ contelui Kalnoky.** „National Zeitung", după ce spune, că în delegaţiile austro-ungare se jόcă de-a păstorulŭ cu mieii, continuă: Viena şi Pesta, chiar şi în mijloculŭ acestorŭ încordate raporturī, lasă pe umerii noştri nu numai jertfele militare, ci şi o cestiune de esistenţă, reservândŭ şi eşī unŭ neînsemnatŭ budgetŭ militarŭ şi susţinândŭ raporturī esterne favorabile cu reserva ca la casŭ datŭ totŭ armata germană sĕ sară întru apĕrarea intereselorŭ Austro-Ungariei în Balcanī. Faţă de acésta declarămŭ sincerŭ aliatei nόstre, că noi la nicī unŭ casŭ nu putemŭ considera alianţa dreptŭ o astfelŭ de convenţiă. De multe-orī s'au respinsŭ pretensia Vienei şi a Budapestei, că Germania ar fi datόre sĕ sară în apărarea aşa numitelorŭ interese austro ungare. Décă stă părerea vienesă, că nu mai pόte veni în considerare unŭ astfelŭ de interesŭ, care ar nasce o ciocnire cu Rusia, atuncī *Germania îşī pόte regula raporturile sale faţă cu Rusia pe basa dela 1880*, care a esistatŭ şi mai înainte, şi care numai dela 1880 încόce s'a schimbatŭ, adecă: *aceste douĕ imperii sĕ fiă doi vecinī, carī în politica inaltă sĕ nu aibă cestiunī de litigiu, orī interese ce se opunŭ.* Prin acésta s'ar simplifica şi cestiunea militară germană, fiindcă cele douĕ linii de rĕsboiu ar fi eschise din discusiune. Sporirea armatei atuncī n'ar fi necesară, decâtŭ ca Francia sĕ fiă ţinută în frêu. E fόrte probabilŭ, că cu simplificarea în modulŭ acesta a situaţiunei europene, ar fi fόrte mulţumită şi Italia. „*Hamburger Nachrichten*", fόiă inspirată de Bismark dice, că exposeulŭ lui Kalnoky însémnă, că viitόrea formaţiune a Europei este tréba Austro Ungariei şi a Rusiei. Nicī odată nu ni-am gânditŭ, că după trei anī de dile Germania va pierde conducerea triplei alianţe şi că astfelŭ se va stabili o înţelegere între Austro-Ungaria şi Rusia. — Se cértă cumetrii!

*

In legătură cu cele ce scriu diarele germane despre esposeulŭ lui Kalnoky, înregistrămŭ aicī nisce **lămurirī**, ce ministrulŭ comunŭ de esterne a ţinutŭ sĕ le dea foilorŭ germane în comisiunea budgetară dela 10 Iunie n. a delegaţiunei austriace. După ce a spusŭ, că foile germane interpretézā greşitŭ enunciaţiunile sale anteriόre, Kalnoky dise, că elŭ a spusŭ lămuritŭ, că alianţa continuă a fi solidă şi neschimbată şi nu s'a produsŭ nicī o alterare în raporturile intime ale aliaţilor. Din prospectele bune, că pacea se va susţiné, nu a dedusŭ putinţa de-a se pune capĕtŭ desvoltării şi întărirei armatei, ci dimpotrivă elŭ a respinsŭ chiar şi ideia unei desarmărī. Ce privesce raporturile amicale cu Rusia, interpretările greşite ale foilorŭ germane suntŭ basate pe ficţiunī. Speranţa de-a se restatornici relaţii intime cu imperiulŭ dela Nordŭ, nu se pόte pune în conivenţă cu vre-unŭ evenimentŭ όre-care séu cu vre-o schimbare în privinţa politică, ci este a se atribui numai unui sentimentŭ generalŭ. Alianţa întreită nu exclude nicī decum unele relaţiunī cu celelalte state. Insuşī Bismarck a declaratŭ, că cu câtŭ relaţiunile cu Rusia vorŭ fi mai amicale, cu atâtŭ garanţiile păcei suntŭ mai tarī. Este dér absurdŭ dela diarele germane, că ele vĕdŭ în cuvintele lui o rĕcélă a Austro-Ungariei faţă de tripla-alianţă. Ministrulŭ apoi repetă, că susţine alianţa cu aceeaşī sinceritate şi lealitate, ca şi în trecutŭ. Acéstă alianţă este esclusivŭ defensivă şi destinată a menţiné pacea. Prin urmare nu esistă nicī unŭ felŭ de contradicere între declaraţiunile sale şi între adevĕrata stare a lucrului.

*

In sĕptĕmâna acésta se vorŭ începe şedinţele plenare ale **sesiunei delegaţiu-**

FOILETONULU „GAZ. TRANS."

Din bordeiu.

Schiţă, de Margareta Moldovanu.

— „Ni-ai adusŭ ceva de mâncare mamă?" strigară de-odată copii, vĕdêndŭ că întră mama lorŭ pe uşe.

— „Am adusŭ, am adusŭ dragii mamii, staţī numai", dise femeia cu lacrimī în ochī. Merse apoi la patulŭ bărbatului ei, care zăcea bolnavŭ.

Acesta era întinsŭ pe unŭ patŭ umplutŭ cu pae şi coperitŭ cu unŭ ţolŭ vechiu de lână. Pĕrulŭ îi era împrăsciatŭ în disordine, faţa-i pârlită, palidă, ochii căduţī înlăuntru, mânile înegrite de sόre şi aspre de lucru erau uscate ca nisce cotόre de buruienī veştede. Elŭ bolea acum de-o lună. Trupulŭ îi era sdruncinatŭ de lucrurile multe şi grele, carī le-a lucratŭ şi cu carī câştiga pânea la cei patru copii ce-i avea. Acum puterile îi erau sfêrşite. Sta tόtă diua în patŭ, fără a grăi nimicŭ, numai din când în când se audiau gemete grele. Apoi îşī mai întindea mâna tremurândŭ după ulciorulŭ ce era josŭ lângă patŭ şi îşī uda gura friptă de fierbinţélă. Nu bea elŭ dόr' de sete, nu, căcī stomaculŭ lui era golŭ, nu mâncase din séra premergĕtόre şi étă acum era altă séră aci. Pânea uscată, puţină câtă a fostŭ, au mâncat'o copii.

Femeia era dusă tόtă diua la lucru prin satŭ, ca sĕ câştige pentru ei toţī ceva de mâncare. Muncea în ruptulŭ capului, ca şi când ar fi voitŭ cu lucrulŭ sĕ alunge timpulŭ înainte, până se va însera odată; apoi sĕ mérgă éräşī în ruptulŭ capului acasă, sĕ védă de bărbatulŭ bolnavŭ şi de copiiī flămândī.

In casă era aprόpe întunerecŭ şi frigŭ. Afară sufla unŭ vêntŭ rece de tόmnă. Vatra era plină de cenuşe cu unŭ tăciune rĕmasŭ de séra, la care a fostŭ fiertŭ o mămăligă. Copiiī erau ghemuţī în giurulŭ ei şi aşteptau cu nerăbdare pe mama lorŭ.

— „Da cum îţī merge, Vasilie, totŭ rĕu?" Bolnavulŭ îşī deschise ochii, cu privire de mirare — că îşī aude nevasta — se uită lungŭ la ea, apoi cu voce slabă dise: „totŭ rĕu!"

— „Uite aicī ţī-am adusŭ zamă şi pâne, nu vei mânca?"

— „Ba da!"

— „Aştéptă déră puţinŭ, sĕ o încăldescŭ, e rece, că e dela prândŭ, n'am mâncat'o, sĕ ţi-o aducŭ ţie."

Dând apoi copiiī la o parte dela vatră, trase cenuşa, sĕ facă focŭ. Sĕ facă focŭ, dér cu ce? Statŭ unŭ momentŭ pe gândurī, apoi eşi afară. Sĕ duse la loculŭ, unde a fostŭ cândva unŭ gardŭ, căută şi găsi câţī-va ţuecī, ce erau băgaţī în pămêntŭ şi pe carī stătea odată gardulŭ — mai adună nisce buruiene uscate, ce au mai rĕmasŭ şi intră cu ele în bordeiu, aprinse foculŭ şi încăldi zama, ce a pus-o cu olişόra pe masă.

Bolnavulŭ luă lingura în mâna tremurândă, se apucă de zama călduţă şi sorbia cu lăcomiă mare.

Copiiī din dosulŭ uşei se uitau cu învidiă la părintele lorŭ, care sorbea aşa cu poftă mâncarea adusă de mama lorŭ.

Femeia sta ca unŭ stêlpŭ ţinêndŭ όla, ca sĕ pόtă bărbatulŭ ei mânca.

— „Dόmne — îşī gândi ea — nu-i a bună, pré cu lăcomiă mâncă. Uite, stă sĕ bage tot-odată în gură. Dόmne, Dόmne, aceste nu suntŭ semne bune. Ce mĕ facŭ apoi eu, décă..."

Vocea copiilorŭ îi întrerupse firulŭ gândirii.

— „Mamă, ne este fόme, dă-ne mâncare".

— „Staţī dragii mamii, că îndată căpătaţī şi voi. Vĕ fierbŭ mămăligă şi veţī mânca-o cu mojdeiu".

Copiiī se liniştiră érăşī.

Intr'aceste bărbatulŭ gătà cu mâncarea, sĕ întόrse către pĕrete, sĕ vîrî adêncŭ în ţolŭ şi sta nemişcatŭ.

Femeia se pune şi face mămăligă, o rĕstόrnă pe o scândură, ş'apoi tăindŭ fălii le împarte copiilorŭ. Aduce o farfuriă de pămêntŭ cu mojdeiu, îlŭ pune în mijloculŭ mesii şi copiiī se apucă a intinge cu lăcomiă în elŭ.

După ce i-a împăcatŭ, le aşterne paie josŭ, pune la capŭ nesce sdrenţe din unŭ sumanŭ vechiu şi-i acopere cu unŭ ţolŭ. Ea încă se lasă josŭ lângă ei, somnulŭ însĕ nu-i venea de locŭ. Afară vuia vêntulŭ grozavŭ. In casă era linişte. Din când în când sĕ audeau gemetele bolnavului, ce sĕ perdeau în şue-